Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 5.10.2026 www.osw.waw.pl

Utrzymać kurs. Merz w Kijowie

Lidia Gibadło

4 października kanclerz Niemiec Friedrich Merz (CDU) złożył swoją drugą wizytę w Kijowie, gdzie spotkał się z prezydentem Ukrainy Wołodymyrem Zełenskim. Kanclerzowi towarzyszyła minister gospodarki i energetyki Katherina Reiche (CDU) oraz delegacja niemieckich przedsiębiorców. Merz i Zełenski wzięli udział w niemiecko-ukraińskim forum biznesu, podczas którego podpisano 15 porozumień o łącznej wartości 6,5 mld euro (komunikat władz ukraińskich mówi o 8,5 mld euro, zob. tabela).

Podczas wspólnej konferencji prasowej Merz ogłosił uruchomienie kolejnego pakietu wsparcia wojskowego o wartości ok. 1 mld euro, obejmującego m.in. broń dalekiego zasięgu, drony przechwytujące i technologię satelitarną, oraz przeznaczenie 350 mln euro na sfinansowanie zakupu generatorów, stacji elektroenergetycznych i naprawy ukraińskiej infrastruktury energetycznej. Równocześnie zaznaczył, że dalsza pomoc finansowa dla Kijowa zależeć będzie od przeprowadzenia reform dotyczących praworządności i walki z korupcją. Zaapelował też do Rosji o podjęcie rozmów i negocjacji pokojowych oraz zaznaczył, że Ukraina, Niemcy i Europa chcą pokoju, ale nie może on zostać im narzucony. Merz zadeklarował, że zależy mu na szybkiej akcesji Ukrainy do UE.

Wizyta w Kijowie to sygnał, że niemieckie wsparcie ma być kontynuowane mimo trudnej sytuacji kanclerza w kraju, wygranych AfD i Lewicy w ostatnich wyborach lokalnych, jak i intensyfikacji ataków rosyjskich na Niemcy. Jednocześnie rząd Merza liczy na rozwój zawartego z Kijowem w kwietniu tego roku *strategicznego partnerstwa*, którego filarem jest współpraca przemysłów zbrojeniowych.

Komentarz

- **Wsparcie Niemiec dla Ukrainy nie ustanie mimo ryzyka *nasilonych rosyjskich aktów sabotażu w RFN* i innych państwach NATO.** W trakcie przesłuchania przed Gremium Kontrolnym Bundestagu szef Federalnej Służby Wywiadowczej (BND) Martin Jäger ostrzegł przed możliwą „gwałtowną konfrontacją" RFN z Rosją. Według informacji medialnych od stycznia do końca sierpnia br. Federalny Urząd Kryminalny odnotował 165 podejrzeń sabotażu w Niemczech, m.in. „incydentów szpiegowskich bez użycia dronów", oraz 747 podejrzanych przelotów dronów, m.in. nad infrastrukturą wojskową. W 2025 r. tych ostatnich miało być ok. 1300. Sygnały o nasileniu rosyjskich działań dywersyjnych prowadzą także do ostrzejszych deklaracji politycznych, czego przykładem jest niedawne przemówienie Merza, który podkreślił, że „Rosja prowadzi obecnie rewizjonistyczną, imperialną ekspansję".

- **Deklaracja o utrzymaniu dotychczasowego kursu rządu CDU/CSU–SPD wobec Ukrainy i Rosji ma szczególne znaczenie w obliczu *sukcesów prorosyjskiej AfD w tegorocznych wyborach landowych*.** Ugrupowanie to jest przeciwne udzielaniu dalszej pomocy wojskowej Kijowowi i oskarża gabinet Merza o niewystarczające wysiłki dyplomatyczne na rzecz nawiązania dialogu z Moskwą. Wizyta kanclerza w Kijowie miała na celu zapewnienie – również europejskich partnerów RFN – że mimo tych nacisków wsparcie dla Ukrainy będzie kontynuowane.
- **Rząd RFN pokazuje jednocześnie, że jest gotów do *rozmów z Rosją*.** Na marginesie wrześniowego Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku szef niemieckiej dyplomacji Johann Wadephul (CDU) spotkał się z rosyjskim odpowiednikiem Siergiejem Ławrowem. Spotkanie miało się ograniczyć do wygłoszenia stanowisk przez obie strony, co w odbiorze komentatorów świadczyło o braku woli podjęcia negocjacji po stronie Rosjan.
- **Na użytek wewnątrzpolityczny Merz stara się podkreślać, że wsparcie dla Ukrainy nie jest jednostronną formą pomocy, ale też inwestycją, która przyniesie bezpośrednie korzyści niemieckiej gospodarce.** Zyskuje na tym obecnie sektor zbrojeniowy, który czerpie z ukraińskich doświadczeń, szczególnie w sektorze bezzałogowców. Niemcy chcą również rozwijać we współpracy z Ukraińcami zdolności rażenia dalekiego zasięgu. Według badania Infratest dimap z września br. 42% respondentów (+3 p.p. względem grudnia 2024 r.) uznaje niemieckie wsparcie wojskowe dla Kijowa za zbyt duże, 38% (+2 p.p.) za odpowiednie, a 14% (-4 p.p.) za niewystarczające. Niechęć do niesienia pomocy jest wyraźnie większa w landach wschodnich (54%) niż w zachodnich (39%). Poparcie społeczne słabnie stopniowo także w wymiarze pozamilitarnym. Według sondażu Deutsch-Polnisches Barometer w 2025 r. za przyjmowaniem uchodźców z Ukrainy opowiadało się 55% Niemców (i 45% Polaków), wobec 79% (77% Polaków) bezpośrednio po rosyjskiej inwazji w marcu 2022 r. Sprzeciwiało się temu 28% Niemców (11% Polaków).
- **Niemcy pozostają nominalnie największym europejskim donatorem pomocy dla Ukrainy.** Według Instytutu Gospodarki Światowej w Kilonii (IfW) od stycznia 2022 do czerwca 2026 r. wartość niemieckiej pomocy wyniosła ok. 30,63 mld euro (równowartość 0,9% PKB RFN z 2021 r.), z czego 24,9 mld stanowiło wsparcie wojskowe (jego część wciąż nie została dostarczona), 4,07 mld – humanitarne, a 1,66 mld – finansowe (zob. wykres). W projekcie budżetu na 2027 r. na pomoc militarną dla Kijowa rząd przewidział 11,6 mld euro, a zgodnie z planem finansowym na lata 2028–2030 koalicja CDU/CSU–SPD zamierza przeznaczać na ten cel po 8,5 mld euro rocznie.

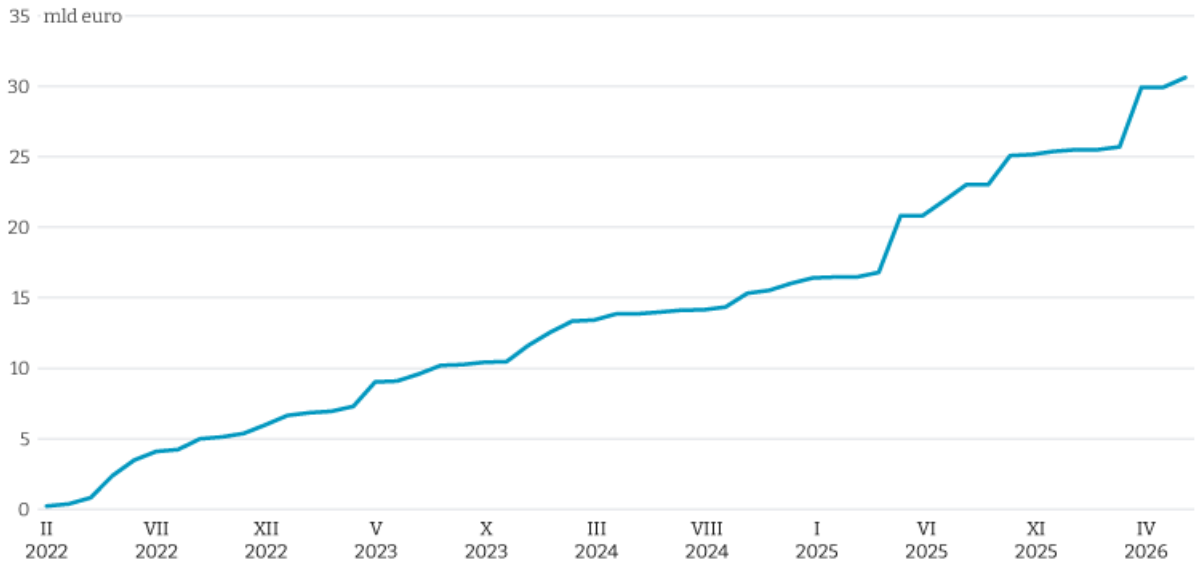
Tabela. Umowy podpisane podczas wizyty Friedricha Merza w Kijowie 4 października 2026 r.

Lp.	Sektor	Typ umowy	Strony umowy	Przedmiot / Zakres porozumienia
1	Obronność/ Drony	Kontrakt przemysłowy	Gwardia Narodowa Ukrainy z Quantum Systems GmbH	Lokalizacja produkcji ukraińskich dronów w RFN
2	Obronność/ Ratownictwo	Memorandum o współpracy (MoU)	Państwowa Służba Ukrainy ds. Sytuacji Nadzwyczajnych (SESU) z Alpha Robotics Germany	Współpraca ws. systemów bezzałogowych do działań gaśniczych i ratowniczych
3	Obronność/ Obrona powietrzna	Memorandum o współpracy (MoU)	Ministerstwo Obrony Ukrainy z Diehl Defence	Pozyskanie i dostawa systemów obrony powietrznej IRIS-T SL
4	Obronność/ Obrona powietrzna	Memorandum o współpracy (MoU)	Ministerstwo Obrony Ukrainy z Diehl Defence	Dostawa pocisków do systemów IRIS-T SL
5	Obronność/ Amunicja	Memorandum o współpracy (MoU)	Ministerstwo Obrony Ukrainy z Diehl Defence	Dostawy amunicji
6	Obronność/ Radary	Memorandum o współpracy (MoU)	Ministerstwo Obrony Ukrainy z korporacją Hensoldt	Pozyskanie radarów
7	Obronność/ Drony	List intencyjny (LoI)	Ministerstwo Obrony Ukrainy z Quantum Systems	Testowanie i zakup dronów przechwytujących
8	Energetyka/ Sieci	Memorandum o współpracy (MoU)	Ukrenerho z 50Hert i Amprionem	Pomoc w pozyskaniu krytycznego sprzętu do odbudowy sieci energetycznej
9	Energetyka/ Generacja	Memorandum o współpracy (MoU)	Ministerstwo Energetyki Ukrainy z Siemens Energy	Zbadanie możliwości wykorzystania 12 jednostek turbin gazowych przez Ukrainę
10	Energetyka/ Infrastruktura	Memorandum o współpracy (MoU)	Grupa Naftohaz z Siemens Energy	Ochrona infrastruktury energetycznej i projekty generacji prądu
11	Energetyka/ Magazyny gazu	Memorandum o współpracy (MoU)	Grupa Naftohaz z Siemens Energy	Modernizacja podziemnych magazynów gazu
12	Obronność/ Drony	Umowa partnerska/ biznesowa	Quantum Systems z Fire Point	Współpraca w sektorze systemów bezzałogowych
13	Obronność/ Robotyka	Umowa partnerska/ biznesowa	ARX Robotics z Roboneers	Partnerstwo w dziedzinie robotyki i systemów lądowych
14	Obronność/AI	Umowa partnerska/ biznesowa	Helsing z Culver Aerospace	Współpraca w zakresie systemów autonomicznych i oprogramowania
15	Energetyka/ Przemysł	Porozumienie	Podmioty ukraińskie z partnerami niemieckimi	Inicjatywa „Industrial Ramstein" (wsparcie ukraińskich firm dotkniętych wojną, dostawy sprzętu i części zamiennych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Ukraine Not Only Receives Assistance but Also Buys from Germany, Co-Produces with Germany, and Shares Experience – President at the Ukrainian-German Business Forum*, 4.10.2026, president.gov.ua.

Niemiecka pomoc wojskowa dla Ukrainy stale rośnie

Wartość pomocy wojskowej, finansowej i humanitarnej przekazanej przez RFN Ukrainie od stycznia 2022 do czerwca 2026 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych IfW.